

AGRUPACIÓ UNIVERSITÀRIA D'ESQUERRES

Fundació

L'Agrupació Universitària d'Esquerres va ser fundada per Joaquim Sempere i Carreras, José Antonio García-Durán de Lara, Santiago Ponseti Bosch, Dolors Folch i Fornesa i Antoni Montserrat Solé la tardor de 1959. Dos de lletres i tres d'Econòmiques, dos catòlics i tres ateus, tres del Liceu Francès i dos procedents d'escoles religioses. Una sola noia i quatre nois. Tots havíem iniciat la Universitat el curs 1958-1959. Ens trobem en un món completament diferent del reclòs de les escoles de què procedim, amb una Universitat encara marcada pel Paranimf, amb molts estudiants represaliats. Durant aquest primer curs participem a la campanya de la P entre febrer i març de 1959, contra el govern, la corrupció i l'encariment del cost de la vida. En nombrosos carrers de Barcelona es va pintar la lletra P a les parets com a senyal de protesta. En aquesta campanya hi participem molt activament al costat dels estudiants que ja estaven organitzats i que anem coneixent, en concret els de la NEU, el PSUC i el MSC. Aconseguim que participen en les pintades estudiants que no entraran a l'AUE, com ara José Luis Sanchiz o Esteve Borrell (que després estarà al nucli d'ERC liderat per Josep Andreu i Abelló que va confluïr al PSC). Amb l'Esteve Borrell recordo haver sortit a pintar els autobusos al carrer Parlament: amb pot de pintura i brotxa el dia que el CCU va determinar. Antoni Jutglar de l'ADP va ser un dels detinguts aquella nit.

Antecedents del nucli fundador.

Una indagació policial hagués tingut molt en compte els antecedents familiars i de formació d'aquest petit nucli i hauria descobert una certa heterogeneïtat.

Joaquim Sempere i Carreras, matriculat a Lletres i també després a Ciències era l'indiscutible primer de la classe a Batxillerat en el batxillerat espanyol del Liceu Francès que dirigia de

manera fèrria i elitista Pere Ribera i Ferran. El Senyor Ribera es va veure obligat a acollir-se primer a una acadèmia i després al Lycée, quan la carrera de professor universitari se li va estroncar amb la guerra. Ribera, de fet, es va posar en contacte als del Liceu amb les fornades anteriors d'exalumnes polititzats, de manera que a l'arribar a la universitat ens vam poder orientar més fàcilment. M'estic referint a Jordi Petit i Fontseré, Francesc Sanuy i Gistau i Jeroni Alzina, tots tres de l'MSC aleshores, per bé que Jeroni Alzina serà després del PSUC, ja metge. O Xavier Folch i Recasens, aleshores de la NEU i després del PSUC.

Santiago Ponseti i Bosch era fill d'un petit empresari del tèxtil. "la Fábrica, fábrica de impermeables detrás de la Universidad" deia la falca publicitària de la ràdio d'aquells anys. Ens havíem conegut fent el preu al Lycée, per bé que procedia de 'acadèmia "Palacio de Cultura" al barri de La Salut.

Jo mateix havia començat els dos batxillerats (francès i espanyol) per bé que el francès només vaig fer el primer cicle. Vaig continuar veient els companys de batxillerat francès mentre acabava el batxillerat espanyol. En vaig treure la impressió dels debats que tenien que no es podia fer política si es creia en Déu o en tot cas que el laïcisme i el racionalisme eren requisits elementals de l'acció política, però tot això és clar de manera molt intuïtiva on comptava més l'exemple de la convivència amb companys ateus, jueus, protestants i catòlics o la lectura a classe de "Le silence de la mer" de Vercors. Al batxillerat espanyol vam tenir professors humanistes i progressistes també. Ja havíem tingut a classe Julián Marías abans d'entrar a la Universitat

Familiarment la meva mare, mestra del Pla Professional, havia estat expulsada de l'ensenyament. El meu pare, comunista de conviccions, desertor via França quan el van cridar a la guerra del Marroc, es fa del Partido Socialista Popular de Cuba durant la seva estada a l'illa, cosa de la qual me n'assabentaré després de la seva mort. Després de la guerra esdevé

petit propietari de taxis amb els estalvis de Cuba. A la família hi ha dos presos durant la meua infància: dos oncles, un dels quals mor de disenteria o de gana a la presó.

Els inicis

Recent entrats a la NEU (Nova Esquerra Universitària), bàsicament a través de Xavier Folch i Recasens antic alumne del Liceu francès que s'integra en aquells moments al PSUC, ens trobem que aquest grup fins aleshores presentat com independent vol esdevenir secció estudiantil de l'ADP (Agrupació Democràtica Popular), grup aquest precisament generat a partir de la pròpia NEU inicial i que ara vol esdevenir agrupació política amb objectius generals i no solament universitaris. És el nucli de la revista "El Ciervo", però no solament (Ángel Abad, Manuel Vázquez Montalbán no són catòlics) Amb aquesta pretensió la NEU seria ja una opció definida i no un grup no adscrit a un partit. Així és com nosaltres ho veiem. Nosaltres no hi estem d'acord, car considerem que la NEU ha de continuar tenint una funció de mobilització i formació dels estudiants d'esquerres prèvia a la seva potencial adscripció a un o altre grup polític consolidat. En les negociacions, en les que recordo que hi va participar per la part pro-ADP Isidre Molas i Batllori es parla de quina és la decisió estratègica, a mig terme, que ha de tenir la NEU i aquestes mateixes discussions ens confirmen en la voluntat de continuar el que nosaltres entenem que era l'esperit de la NEU on havíem entrat: oberta. Isidre Molas farà Dret. És ja estudiant de segon curs quan el coneixem i en això coincideix amb Pasqual Maragall i Mira, que es matricula a Econòmiques el mateix any que nosaltres (Ponseti i A.M.) En aquest nucli de Maragall-Molas s'integren entre altres Guerau Ruiz Pena i Concha Aguirre. En el debat perdem l'ús del nom de NEU i ens quedem, però, amb l'aparell de propaganda, és a dir, la ciclostil, i adoptem el nou nom d'AUE. L'A no sabem ben bé si

s'ha de dir associació o agrupament, perquè no estem segurs que es pugui dir en català agrupació, però finalment veiem que es pot dir i així queda batejada aquesta sopa de lletres: agrupació, terme modest adequat a un prepartit, a una escola de formació, com els agrupaments escoltes, universitària, àmbit d'actuació ben definit, i d'esquerres en plural per indicar l'obertura i el debat. Considerem que hem d'aplicar en el camp de l'acció els acords del Comitè de Coordinació Universitària, en el qual ens integrem i format pels sectors universitaris del PSUC, l'MSC i l'ADP. Hi ha autors que consideren que aquesta tensió sobre el caràcter de la vinculació NEU-ADP es reproduïx el 1961, encapçalant els "autonomistes" Urenda i Maragall.

La difícil construcció de l'acció unitària.

En aquells moments de guerra freda el CCU és segurament l'únic organisme d'oposició en què el PSUC és acceptat. Però és que a més hi porta la veu cantant. De fet, amb la NEU-ADP no hi ha interferències importants de la guerra freda. Els dirigents són catòlics (González Casanova) en general i tenen com referent Iugoslàvia en els debats, com ho serà l'Algèria del FLN o després la Cuba de Castro.

Una altra cosa és el MSC. A la Universitat és en principi unitari amb els comunistes, però a costa de molta discrepància, no solament per les reticències d'origen, havent estat el MSC fundat a partir de socialistes que no s'identifiquen ja amb el PSUC, bolxevitzat organitzativament i identificat cada vegada més amb les orientacions del PCE, i d'antics POUM. La direcció de l'interior amb Raventós al capdavant i amb Obiols, Jordi Petit i Núria Bozzo a la Universitat és unitària no solament per estratègia i tàctica de la lluita antifranquista sinó pels propis continguts programàtics, força socialistes. La guerra freda es reflecteix, per exemple amb la possibilitat de rebre ajuts internacionals per al CCU, que els nord-americans volen supeditar a l'absència de comunistes o a la seva exclusió dels ajuts per part dels

organismes internacionals d'estudiants (Francesc Sanuy i Gistau acceptant invitacions dels Estats Units, Tell representant a l'exterior dels estudiants després del paranimf)

Al marge hi ha amb activitat a la Universitat el BEN del FNC (Bloc d'Estudiants Nacionalistes, Front Nacional de Catalunya) i progressivament els CC de Jordi Pujol. Unió és marginal i només recordo en Coll i Alemany i en Roca i Junyent., fills de dirigents (Coll i Alentorn, Roca i Caball). ERC no existeix en la pràctica i només recordo en Castellà, parent d'Andreu Abelló i no sé dir si estava organitzat.. El sector nacionalista és ocupat de fet pel FNC de Jordi Vila i Foruny, i els anomenats Ferrer gran (Ferrer Mallol) i el Ferrer petit i el malaguanyat Antoni de Rosselló i pels esmentats CC.

Amb els CC treballem conjuntament a través de participar en la Ruta Universitària a Montserrat. Es tractava d'anar-hi a peu des de Barcelona, o des de Monistrol i aprofitar l'ocasió per discutir lliurement segons una tradició entre escoltista i Lanza del Vasto. Aquesta participació a l'excursió acabava amb els debats a les cel·les i altres locals de Montserrat amb un nivell de llibertat que no teníem a Barcelona. La ruta va ser fonamental després per a l'actuació conjunta en la campanya contra Galinsoga en la qual vam actuar unitàriament i que tingué lloc a la primavera de 1960.

Recordem que fora de la Universitat hi ha organismes unitaris que es defineixen per l'exclusió del PSUC (Comitè Claudi Admetlla, etc.)i per un attentisme gairebé total. Molts més anys més tard això es veurà encara amb les reticències a acceptar el PSUC a la Comissió Onze de setembre.

Creixement orgànic de l'AUE

De seguida comencem a créixer, amb tempteigs en els primers cursos sobretot, a partir de qui coneixem procedents de les escoles o dels qui s'han començat a moure al voltant de les eleccions als consells de curs del SEU i al seu organisme de treball clandestí. Però hi ha

moltes més formes de treball. Per exemple, jo em dedico a vendre “La Pell de Brau” que Salvador Espriu acaba de publicar. Això em permet entrar en relació amb molta gent, no solament d’Econòmiques. Havia assistit amb Dolors i Xavier Folch i Santiago Ponseti a la lectura sencera del text per part del propi Espriu al seu pis a la Casa Fuster als Jardinetes de Gràcia. Escrits en petites cartolines setinades, en capitaletes perquè a la impremta no s’equivocassin, els rigorosos versos d’Espriu impressionaven, com tot el cicle de la mort que també llegírem en aquells moments. Crec que tota l’AUE del moment va passar per casa de l’Espriu.

L’Interfacultats o Inter.

L’Inter va ser creat a partir del fet que en algunes activitats culturals i assemblees prenen la paraula, primer espontàniament i després de forma organitzada estudiants d’altres facultats. En la línia d’aprofitament dels sindicats oficials que també es duu entre els treballadors, s’arriba a la conclusió que cal coordinar il·legalment l’actuació oberta que permeti arribar a molta més gent. Dic el PSUC i potser això és un terme massa genèric. De fet és Maria Rosa Borràs (PSUC), per Filosofia i Lletres, Isidor Boix (MSC, però ràpidament PSUC) per l’Escola d’Enginyers, en distints moments jo mateix per Econòmiques, o Miquel Sàrries, també de l’AUE, per l’Escola d’Enginyers de Terrassa, etc. L’Inter és per tant una corretja de transmissió d’orientacions preses pel CCU i que per ser il·legal prepara per a l’acció política organitzada. Isidor Boix per exemple representa al mateix temps el MSC al CCU (per poc temps, perquè ingressa de seguida al PSUC) En una acadèmia on donava Boix classes de matemàtiques és on se celebra algun dissabte a la tarda fora d’horaris les primeres reunions de l’Inter.

Per a l'AUE, l'Inter és alhora un caldo de cultiu vàlid per a la captació i un camí per donar feina política objectiva als que es van incorporant. Aquesta no es limita a la preparació de les eleccions als Consells de curs i de facultat del SEU sinó que progressivament canalitza peticions i accions concretes. El SEU està en crisi car és un sindicat obligatori d'orientació falangista en un context absolutament al·lèrgic al falangisme. A Catalunya els nuclis originàriament falangistes s'esmicolen i es transformen. De seguida l'opció d'aprofitament de les possibilitats legals prima sobre una opció evolutiva del falangisme que ràpidament es veu absolutament inviable. Va ser el cas del nucli de LAIE (de Castellet i Sacristán) inicialment emparat però ràpidament transformat en un element de dinamització cultural antifranquista. Al SEU s'opta aleshores per obrir una mica la mà i permetre les eleccions dels consells de curs, primer, i després les de delegat de Facultat. Una part de la nostra feina serà preparar amb el PSUC sobretot llistes de candidats (deu per curs) buscant els més coneguts i sobre la base de bons estudiants de manera que siguin acceptats pels companys. El primer delegat de facultat electe serà a Econòmiques Ernest Lluch, i el Subdelegat Santiago Ponseti.

Resumint del dit per a aquesta comunicació per Santiago Ponseti: "Ben acceptats pels estudiants i pels professors que comptaven ens va permetre esmenar el pla d'estudis, anar a Madrid a discutir-ho amb el delegat nacional del SEU, crec que en Martin Villa i també clar contactar amb l'oposició d'econòmiques de Madrid establint lligams orgànics i personals amb NIU Nueva Izquierda Universitaria, l'equivalent madrileny de la NEU) i PCE i moltes hores de Wagons Lits Cook durant les quals en Lluch sempre va ésser socialdemòcrata (diria que es la persona que ja de jove tenia les mateixes idees que de gran cosa bastant poc freqüent) però amb un gran interès per la lectura de tot, descobrint Sweezy, Baran, M Dobb i les versions mes esquerranoses d'adaptació de Keynes. A Madrid les nostres discussions, entre el parlar català i els autors de qui parlàvem per a ells desconeguts feien que ens veiessin com "bichos

raros” En un Pas de l’Equador per a no ser tan rars ens va tocar a L’Escorial i en una tinenta donar quatre passes toreros a una vaquilla que de prop era enorme.

Altres vies de captació

Una part de la captació la duc a terme entre els antics alumnes del Liceu Francès que es reuníem a amb el nom d’ADAE (Association des Anciens Élèves) en uns baixos semienterrats del propi Liceu al carrer Moià. Per cert les finestres mantenien la inscripció DS de Deutsche Schule, perquè era un local incautat pels aliats en acabar la segona guerra mundial i que per tant tenia una certa extraterritorialitat molt relativa. Aprofitem el butlletí de l’ADAE per escriure amb una certa llibertat (butlletí dipositat al Pavelló de la República). En la seva darrera etapa el butlletí es publica només en català. (inicialment es feien articles en francès i en castellà també en especial a la secció “ploma, pluma, plume”. Hi fem lectures teatrals, per exemple de “Les mains sales” de Sartre, que va merèixer el boicot en forma de festa paral·lela per part del PSUC, que ho va considerar obra anticomunista, quan el que volíem era introduir temàtica política d’esquerres.

A l’AUE ens havíem fet amb la ciclostil que tenien Ferran Fullà i Jordi Llimona per al butlletí de la seva Agrupació Cultural Sant Jordi que es reunia al Cercle Lleidatà, un altre local que s’aprofitava com es podia per fer amb mitges paraules política (Bergós, Colominas i Puig, que tenia el seu propi cercle anomenat borbolles poètiques, i el butlletí “Poemes” a casa seva al carrer Aragó, i sobretot el dirigent màxim del FNC en Cornudella)

Fora Galinsoga

A finals del curs 1960-61 arribem a ser una cinquantena, tant o més que la secció universitària del PSUC, i prou més que els de l’MSC o de l’ADP. Hem participat molt activament en la campanya contra La Vanguardia, on a la Universitat actuen freqüentment estudiants d’esquerra i

CC. A nosaltres, els de l'AUE de la facultat ens arriben els pamflets a través d'Ernest Lluch qui els duu a la casa de Santiago Ponseti.

Segons records de Santiago Ponseti, al pati de Lletres organitzem la crema de Vanguardies per part d'un equip representatiu precisament del CCU: Guillem Sánchez Juliachs, del PSUC, Raimon Obiols de l'MSC i Santiago Ponseti de l'AUE. . Però deixiem-li dir al propi Ponseti:

“Un altre cas surrealista va ser la cremada de Vanguardies al Pati de lletres. L'acció se suposava coordinada entre Obiols, Sánchez i jo. Obiols amb una de les seves enormes gavardines, per ser tan alt i prim tot en ell semblava enorme, i dintre la gavardina un fort plàstic o contenidor contenint benzina. El plan era que ell dissimuladament la tirava al llac dels peixos, ple d'aigua , i la benzina surava. En Guillem dissimuladament llençava una cigarreta encesa i el llac s'encenia i tots portàvem Vanguardies per cremar en protesta contra l'ofensa Galinsoga.

Jo havia d'encendre la cigarreta i vigilar, sobre tot tenint en compte que dels tres sols jo fumava. A la pràctica la primera part va ésser una mica mes complicada perquè el Raimon cantava de gras amb tanta gasolina i no se li foradava el bidonet o plàstic. Passat això, ja vàrem encendre cigarretes i tirar-les al llac que malgrat el que podia a benzina no s'encenia com a les pel·lícules sinó que quan la burilla queia al llac hi feia xuf . Emprenyats finalment vam fer el tradicional, agafar un paper gran (un full de Vanguardia), encendre'l amb l'encenedor i tirar el manyoc de foc a l'aigua. La discreció de tot això ms que dubtosa, va quedar emmascarada per l'efecte enorme del resultat. El llac encès feia una flama de tal altura que sobrepassava el pis primer, el de lletres i allà no s'acostava ningú ni a cremar Vaguardies ni a vint passes.

I dir que teníem la millor policia del mon.!!”

Es tanca el primer cicle de l'AUE

El nucli fundacional acaba el seu cicle de formació pròpia i de creació de la plataforma a la tardor de 1961. Tots els cinc tenim opcions ja triades, José Antonio García-Durán opta pel que serà o era ja el FOC, els altres quatre hem entrat ja o entrem aquella mateixa tardor al PSUC, formant part de la promoció del 25 aniversari. En aquells moments era encara determinant la religió, o almenys la creença en Déu, com element discriminatori per militar al PSUC. Joaquim Sempere, per exemple, abandona les seves conviccions religioses precisament aquell estiu mentre estem (J.S. i A. M.) en una colònia de vacances fent de monitors. José Antonio García-Durán (Pepis) recorda encara avui el dia en què en Quim li comunicà que havia deixat de creure en Déu. Hem creat, però una organització forta d'unes 50 persones, equivalent o superior a la militància del PSUC. En el meu cas concret em decideixo a entrar en una reunió a casa de Tomàs Moltó i García on assisteix també Josep Maria Vidal Villa. De fet, altres militants del partit a la facultat ja descarregaven sobre nosaltres tres les activitats a la facultat (Guillem Sánchez Juliachs, Xavier Folch amb responsabilitats a la direcció universitària) Jaime Barluenga Vilajoana fora de la universitat a l'aparell de propaganda. L'objectiu de la reunió era programar l'actuació del Partit a la facultat per al curs 1961-1962. Em sento tan identificat políticament i pràcticament que faig el pas de demanar l'ingrés i faig els tràmits corresponents (carta de motivació, etc.)

Altres plataformes de formació política

La formació de monitors de colònies de vacances la duu a terme en relació amb la xarxa francesa de l'escola activa un equip encapçalat pel Director de la Primària del Liceu Francès, antic resistent i militant comunista Monsieur Chateau. Chateau contribuirà a la creació de la nova Joventut Comunista de Catalunya, que ja no es dirà JSUC. Alguns dels militants de la

JCC seran captats per a l'organització universitària del Partit amb posterioritat o directament al Partit en els seus sectors obrers (Ramon Alquézar, molt actiu al voltant de la parròquia de Sant Medir) o de l'aparell de propaganda (les germanes Domènech). Podem considerar que aquesta xarxa de formació de monitors una de les formes paral·leles de construcció de partit sobre la base d'anar desvetllant consciències. En el meu cas l'experiència adquirida a les colònies em va permetre treballar millor posteriorment en un altre front de formació que va ser la celebració de seminaris i la captació de militants entre el moviment escolta laic. Aquesta tasca de formació la vaig heretar d'un dels primers comunistes organitzats a la Universitat, però que crec que en aquell moment no militava que era en Casassas (que havia participar en el Front Universitari català amb en Benet). D'ací en van resultar molts militants com ara Sigfrid Martínez que enllaçava per raons familiars amb els orígens del moviment excursionista a Catalunya.

Un altre instrument de formació va ser el SUT (Servicio Universitario de Trabajo. Herman Pesqueira, Vicente Navarro) teòricament dependent del SEU que ens permet entrar en contacte amb nuclis obrers, bé ajudant en la construcció, bé donant classes d'alfabetització que es converteixen en formació política a partir del comentari de la premsa. Aquí coincidim amb gent del PSUC i del FOC, bàsicament. En el meu cas recordo unes obres a Sant Genís dels Agudells i al Carmel i unes pràctiques en una empresa de Terrassa de curtits on coincideixo amb Manuel Castells Oliván i Félix de Azúa. Per altra banda, el SUT apropa a l'oposició als falangistes més honestos. A través del SUT, en concret en un Congrés a Peníscola coincideixo no solament amb José Manuel Ortí Bordás que aleshores anava amb camisa negra mussoliniana perquè considerava el blau de la Falange poca i acomodaticia cosa, sinó amb Jordi Conill i Vall, amb qui ens discutim amigablement sobre si un seminari d'història del moviment obrer té lògica que comenci parlant de la fundació de la CNT o de la

Revolució d'Octubre i la vaga de la Canadiense. Crec ara que ha de començar amb la Setmana Tràgica.

El TEU (Teatro Español Universitario) també és aprofitat per a l'acció política. Junt amb la Plataforma de l'AUE teníem el TEU on ajuntaven gent de diverses Facultats que a l'hora ens en presentaven d'altres. Alguns participaven més activament. Altres eren bons amagatalls per fugir uns dies. Crec que aquesta barreja d'organismes oficials recuperats o okupats i organització clandestina ens donava una força que en aquell moment no podia mostrar cap altre grup que tenia aire més conspirador.

Les successives fornades de l'AUE

Per tant, tornant enrere a la tardor de 1961 calia assegurar el relleu i parlem amb una sèrie de persones, algunes de les quals en realitat ja havien definit la seva militància, per bé que no ho havien comunicat per raons òbvies de clandestinitat. Aquest serà un tema repetit. Més o menys a cada inici de curs, caldrà renovar la direcció. Crec que el primer relleu l'assegura entre altres en Rafael Tasis i Ferrer. Fill de Rafael Tasis i Marca, pertany a una família antifranquista i ha viscut l'exili que voldria assegurar amb una carrera com la de Farmàcia la seva tranquil·litat econòmica futura i inconscientment també mantenir-lo allunyat del risc polític evident que pel sol fet del cognom ja es corria. Val a dir que la policia actuava sobre la hipòtesi de traslladar als fills la filiació política dels pares. L'AUE, com també el PSUC, trenca aquesta línia, fent entrar en política fills dels vencedors a l'ensem que fills de vençuts. L'AUE, que actua sistemàticament sobre el principi de la unitat d'acció dels estudiants a partir de les instruccions que s'estableixen al Comitè de Coordinació Universitària CCU) no es limita a treballar a les facultats clàssiques Econòmiques (Carme Massana i Calvete, Enrique Irazoqui Levi etc.) i Lletres (Mercè Romaní i Alfonso) sinó que capta a Ciències

(Ferran Fullà serà un dels dirigents de l'AUE procedent de Ciències), o entre les carreres tècniques (Miquel Sàrries a enginyeria de Terrassa, Xavier Bagué Bofill a aparelladors).

Ferran Fullà i Joaquim Sempere seran després, ja el 1962, detinguts i condemnats a presó.

Tenim més dificultats a Medicina. Però allí la funció de formació la realitza un grup orientat per un antic militant, el Dr. Massana, que considera que no cal anar de pressa a posar la gent jove en relació amb l'organització del Partit. Coexisteixen, per tant, allí dues organitzacions amb Jordi Sales, Manuel Giménez Vallespi, Jordi Harster i Nadal i Ramon Casanellas i altres lligats al Partit i l'altra amb Ramon Espasa, Marta Carreras, Rogeli Armengol i altres, que tardaran més a entrar en l'organització com a tal ja pràcticament amb la carrera acabada.

Tota una altra promoció de l'AUE serà l'encapçalada per Jaume Petit i de la qual formaven part Francesc Artal i Vidal, García-Miralles i Miquel Àngel Jordi, nucli que decideix entrar al PSUC en bloc arrel de la caiguda de 1964.

Sobre les formes de treball de l'AUE

Un exemple de les formes de treball de l'AUE es pot veure en l'evolució de Joan Colom i Naval, Francesc Roca i Rossell i Joan Clavera i Monjonell, que entren a la Universitat l'octubre de 1962. El mateix octubre parlen ja amb Santiago Ponseti i amb mi mateix. Al gener o febrer de 1963, als locals del Cercle d'Economia ("Círculo de Economía", transformació del Club Comodín sota els auspicis de Fabià Estapé i Rodríguez) on havien encarregat una enquesta sobre ensenyament a Barcelona a Santiago Ponseti, enquesta que el Cercle no es atrevir a explotar, es va mantenir una reunió on se'ls explica el panorama polític universitari, amb presentació dels diferents partits. Més endavant es propicia una reunió amb Pasqual Maragall del FOC, que considera que aquest grup ja té les opcions definides i que potser no val la pena treballar amb ells. Però això és un exemple del fet que posàvem en relació els nous amb els grups existents. Joan Colom seguirà l'evolució cap a posicions

socialistes i Roca i Clavera entraran al PSUC. Per cert, aquell tipus d'ús del Cercle va arribar a coneixement dels dirigents els quals van fer fora Santiago Ponseti.

Roca i Clavera no es limitin a assistir a seminaris i per exemple col·laboren a les pintades, amb guixos de paleta, que es fan a la Universitat arrel del cas Grimau. Estem parlant d'abril de 1963.

En les etapes successives porten la direcció de l'AUE Rafael Tasis i Ferrer, Albert Corominas i Subías o Emili Gasch i Grau (qui representava l'AUE al CCU)

Una plataforma de competència amb l'AUE: el Moviment Febrer 62.

La progressiva identificació sistemàtica amb les posicions del PSU dona peu a que, bàsicament Narcís Serra i Raimon Obiols vegin la possibilitat de crear una plataforma d'acció i formació en la línia de preparació per a l'ingrés al FOC i a l'MSC. El Front Obrer de Catalunya és la denominació que adopta l'antic ADP-FLP sota les orientacions d'Isidre Molas, que és qui s'inventa aquest nom poètic per al grup. El MF62, que pren el nom precisament dels fets de 1962 en solidaritat amb els miners serà en realitat decisiu per a la confluència posterior en el PSC-Congrés del nucli que ha estat en la direcció del PSC fins ara. Quan surt el MF62 de fet ja s'està treballant molt més obertament en la formació política i els estudiants s'apropen al PSU directament. En tot cas amb seminaris directes d'introducció n'hi ha prou per a la integració de nous militants. I sempre existeixen tasques molt públiques de participació a través de l'acció sindical i cultural al SEU i de seguida al Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona (SDEUB.) Amb tot a la reunió fundacional del SDEUB –la Caputxinada- només cal repassar la llista dels estudiants començant per Quim Boix i Lluch per comprovar com molts d'ells havien passat per l'AUE.

En la darrera etapa passa per l'AUE gent com Mireia Bofill i Abelló, recent arribada de Xile.

Altres plataformes de formació i aproximació al PSUC

Entre els nuclis de formació que ja desborden el marc més tancat del que era l'AUE recordo per exemple a Ciències Econòmiques el seminari format a partir del Servei de Publicacions de la Facultat (Sorribas, àlies el ciutadano, Manuel Esteve, Enrique Irazoqui Levi (AUE), Eduard Guardino González de Zurbano, Eugeni Giral). Amb el ciutadano es difon Crítica Marxista, Gramsci, Dobb, el qual per cert visita Barcelona i som els estudiants qui l'atenem davant el buit del professorat a aquest comunista britànic. A Ciències Econòmiques teníem el luxe de comptar, després de la seva expulsió de Lletres, amb Manuel Sacristán amb les seves classes i seminaris. O la Revista Oral La Siega de Tomàs Jiménez Araya, actiu també al TEU, que en el marc de les activitats culturals del SEU obre horitzons de debat obert.

L'AUE ja ha complert la seva missió i desapareix, però el seu esperit unitari, la seva voluntat de formar a la gent en política a l'ensem que fer-los participar en l'acció des del principi crec que va ser positiva.

Des de fora es podia veure l'AUE com una pura plataforma de preingrés al PSUC, però això no seria massa exacte. En aquells anys, el prestigi antifranquista i intel·lectual del marxisme i del PSUC en especial fa que diversos grups es transformin en plataformes que acabaran ingressant al Partit. O com a mínim adoptant posicions marxistes. Esmentaré l'evolució dels estudiants del FNC liderats per Ferrer que munten un seminari sobre la qüestió nacional segons el marxisme. D'aquest seminari en sortirà una escissió del FNC coneguda amb el nom de PSAN Aquest seminari els el dona Maria Rosa Borràs i quan aquesta ha d'exiliar-se arrel de la caiguda de Badalona em toca a mi substituir-la. Aleshores, però, jo ja milito al PSUC.

Una altra evolució es dona en el propi món del CC, que passant per adoptar un nom ja no confessional Comunitat Catalana, acaba convertint-se en Força Socialista Federal i confluint en gran part en el PSUC (Frederic Miralles Mira, Ignasi Bosch, el Dr Mirada, etc.).

El mateix podem dir del nucli que es va formar a Franciscàlia que feia activitats primer a Barcelona Vella i després a la Riera de Sant Miquel (Pompeia: Francesc Casamajó). També hi ha aproximacions al PSUC entre els qui formaren part d'Agermanament.

Al propi FOC-FLP li passarà el mateix. Recordo un seminari que no va tenir massa continuïtat perquè es va passar de seguida a la militància de tots en el PSUC organitzat entre altres per Francesc Espinet i en què va participar Manuel Vázquez Montalbán. El tema era estètica marxista contemporània francesa.

Annexos

ENQUESTA AUE

Aquest qüestionari s'ha d'entendre com una simple guia i recordatori. Procureu respondre les preguntes que considereu essencials, però sobretot contesteu i escriviu el que us sembli més important de la vostra experiència a l'AUE. Per tant tota contribució extensa fora de qüestionari serà benvinguda perquè ens ajudarà a recordar el que vam fer i que tan poc documentat està. Dins del possible contesteu en format word o per simple resposta al correu electrònic. També podeu enviar el text a mà o en qualsevol altre format. L'important és recollir la vostra opinió.

És important recollir la història "interna" de l'AUE, però com que érem un grup de formació i participació política val molt la pena saber què heu fet després (partits, moviments, sindicats, col·legis professionals, càrrecs electes, publicacions, activitat professional, etc.). Val la pena saber què ha esdevingut tota aquella colla de gent.

Bàsic: el cistell de les cireres: aquest qüestionari l'adreço als primers de qui recordo que van participar. Per favor: aporteu noms de persones, per indicar el seu paper i per enviar-los-hi el

qüestionari. Ho podeu fer directament, sempre que després ho recollim tot en un sol arxiu.
Evidentment podeu contestar en català o castellà.

QÜESTIONARI

GUIA PER ALS RECORDS DE L'AUE

Nom :

Adreça actual :

Adreça professional (optatiu) :

Telèfon :

Correu electrònic:

Vas pertànyer a l'Agrupació Universitària d'Esquerres (AUE)?:

Data d'ingrés , o any, o curs.

Data de sortida, o any o curs

Procedència escolar :

Activitats col·lectives prèvies (tipus escoltisme, excursionisme, associacions catòliques, etc.) :

A la Universitat: pertanyies a algun grup prèviament (Inter, consell de curs, seminaris de formació):

Facultat o Escola:

Com vas conèixer l'AUE?

Com vas ingressar i a través de qui?

Recordes els companys del teu grup? Pots donar adreces per al fitxer?

D'altres facultats qui recordes? Pots donar adreces?

Quines van ser les teves responsabilitats?

Recordes l'organització interna? De qui depenies? Quins comitès hi havia?

Quines actuacions recordes?

A quins seminaris de formació vas assistir?

Què vas fer en sortir de l'AUE? Altra organització, trajectòria a la universitat. Actuació a l'Interfacultats, al SDEUB en el seu cas, etc.

I després de la Unversitat?

Balanç de l'AUE com a agrupació

Judici teu: què en vas treure?

On et situaries ara políticament

Què més vols dir?